

Lewa Educational Unions
Dr. Annasaheb G. D. Bendale Mahila Mahavidyalaya, Jalgaon
Jilha Road, Jilha Peth, Jalgaon
NAAC Re-Accredited 'A' Grade (3.12)
Phone : (0257) 2236051

Report on Patriotic Production: "Ratan"

Name of the Programme: Patriotic Production: "Ratan"

Date of the Programme: 01/12/2022 & 10/02/ 2022

Organising unit/collaborating agency: Dr.A.G.D.B.M.M.College, and KBCNMU,Jalgaon

Venue of the Programme: Sambhaji Theatre, Jalgaon College Campus

Brief Summary of the Programme:

The production by the College Drama Department and KBCNMU, Jalgaon collaboratively titled "Ratan," was a poignant and inspiring exploration of patriotism and the sacrifices made by individuals for the greater good of the country. The play, set against a backdrop of historical events, successfully conveyed a sense of national pride and unity through compelling performances, meticulous production design, and a well-crafted narrative. The Drama Department's choice of a patriotic theme aimed to instill a sense of pride and reflection among the audience while showcasing the artistic prowess of the students and faculty involved. This patriotic drama was first performed in the Sambhaji Theatre, Jalgaon on 01 December 2022. Second performance of the play was held in the college on 10th February 2022. The lead actress, Prof. Suchitra Londhe, Faculty, dept. of Drama, effectively conveyed the struggles and triumphs of characters representing different facets of national history. The ensemble cast exhibited a strong sense of unity, contributing to the overall impact of the production.

Dr. Sujata Gakhwad
विद्यार्थी विकास अधिकारी
डॉ.अण्णासाहेब जी.डी.बंडले
महिला महाविद्यालय, जालगाव

६१ हौशी महाराष्ट्र राज्य नाट्य स्पर्धा-२०२२

डॉ. अण्णासाहेब जी. डी. बेंडाळे महिला महाविद्यालय, जळगाव निर्मित

मराठी दोन अंकी नाटक

इतिहासात दडलेली वास्तवता....

रुतबा...

लेखक : डॉ. जयेंद्र लेकूरवाळे

दिग्दर्शन : प्रा. सुचित्रा लोंढे

निर्मिती: डॉ. गौरी राणे, प्राचार्य- डॉ. अ. जी. डी. बेंडाळे म. महाविद्यालय, जळगांव

FILM & DRAMATICS DEPARTMENT, JALGAON

दिनांक: ०१.१२.२०२२ रोजी सायं.-७ वा., छत्रपती संभाजीराजे नाट्यगृह, जळगाव

'रतन...' गाथा देशभक्तीची!

नाट्य परीक्षण
अ.द. प्रवीण पांडे

'रतन' या नाटकातील एक क्षण.

(सचिन पाटील)

आजचे नाटक: मुलगा
नाटकातले: केंद्रावस्थेवरील नाटक
केंद्रावस्थेवरील नाटक

जळगाव: राजप नाट्य समितीकडून डॉ.अण्णासाहेब जी जी.विठ्ठल यांच्या मार्गदर्शनाखाली, जळगाव यासंस्थेच्या वतीने डॉ.अण्णासाहेब जी.विठ्ठल यांच्या प्रा.सुविधा यांनी दिग्दर्शित 'रतन' हे नाटक सादर झाले. १३ एप्रिल २०२२ रोजी जळगाव येथील नाट्य सभागृहात आयोजित झालेल्या या नाटकाच्या प्रयोगात डॉ.अण्णासाहेब जी.विठ्ठल यांच्या मार्गदर्शनाखाली 'रतन' नाटक सादर झाले. या नाटकात डॉ.अण्णासाहेब जी.विठ्ठल यांच्या मार्गदर्शनाखाली 'रतन' नाटक सादर झाले. या नाटकात डॉ.अण्णासाहेब जी.विठ्ठल यांच्या मार्गदर्शनाखाली 'रतन' नाटक सादर झाले.

Heba Jadhav
Page No. 4, Dec 02, 2022
Powered by: eelogo.com

रतन आणि आर्यावर्त युद्धातील नाटकात

नाटकातले: केंद्रावस्थेवरील नाटक
केंद्रावस्थेवरील नाटक

नाटकातले: केंद्रावस्थेवरील नाटक
केंद्रावस्थेवरील नाटक

रतन आणि आर्यावर्त युद्धातील नाटकात

नाटकातले: केंद्रावस्थेवरील नाटक
केंद्रावस्थेवरील नाटक

नाटकातले: केंद्रावस्थेवरील नाटक
केंद्रावस्थेवरील नाटक

'रतन' स्वातंत्र्य संग्रामाचे यथार्थ दर्शन

देशप्रेमाने भारलेल्या विषयावर जर एखादी कलाकृती आधारित असेल तर खूप भानावर राहून तो कलाविष्कार सादर करावा लागतो. आणि एखाद्या नाटकाचा विषय जर देशभक्तीपर असेल तर हे भान अधिकच ठेवणे गरजेचे ठरते. डॉ. अण्णासाहेब जी. वि. डी. बेडाळे महिला महाविद्यालयाने 'रतन' हे नाटक प्रस्तुत केले. जालियनवाला बाग ही घटना आणि त्या संवेधाने काही स्वातंत्र्यवीर हे अनामध राहिले. त्यापैकीच एक रतनदेवी. तिची ही कहाणी. खूप घटना एकामागून एक घडतात. देशभक्तीचा आहूत. शेतकऱ्यांवरील कर, होमरूल चळवळ, गटर पाटीचे कार्य, हिंदू-मुस्लिम-शेख ऐक्याचे प्रतीक म्हणून रतनदेवीची मिरवणूक असे अनेक प्रसंग नाटकात काळांतराने घडतात. लेखक प्रा. डॉ. जयेंद्र लेकरवाले स्वातंत्र्य संग्रामाची वातावरण निर्मिती आपल्या लेखणीद्वारे करतात, परंतु विविध प्रसंगांची जुळकजुळ करताना एकसंध परिणाम नाटक साधताना दिसत नाही. याचे महत्वाचे कारण दिग्दर्शक. कारण एका प्रसंगातून वातावरण निर्मिती करताना त्याचा सलग परिणाम हा योग्या घटनांवर होणे आवश्यक असते. सुचित्रा दिग्दर्शक आणि रतनदेवीच्या अशा दुहेरी भूमिका पार पाडताना दिसतात. बहुधा यामुळेच नाटकाचा प्रवाही

बेडाळे महिला महाविद्यालयाने सादर केलेल्या 'रतन' नाटकातील एक क्षण.

होगाच्या आवश्यक्तेकडे योडेसे दुर्लक्ष झाल्याचे जाणवते. नाटकातील समुहचर्य, रामनवमी मिरवणूक, छत्रपती आणि रतन यांच्या लग्नाचा प्रसंग चितारण्यात रंगमंचाचा सर्पूण वापर होणे आवश्यक होते. महत्वाचे म्हणजे नाटकातील भूमिका आणि कलावंत यांचा एकत्रित परिणाम हा साधला जाणे याकडे दिग्दर्शक सुचित्रा लोडे यांनी अजून मेहनत घ्यायला हवी होती. रतनदेवीच्या भूमिकेतील प्रा. जयेंद्र लेकरवाले प्रभाव पाडतात. त्यांची भूमिकेची लांबी जरी कमी असली तरी त्यांच्या रंगमंचावरील सहज वावराने रतनदेवीचा पात्र उठून जातो. मधुर पाटील यांनी छत्रपती मोडकल तडफेने टप्पा केला. स्वातंत्र्य संग्रामातील मळाळ गटाचे नेतृत्व करताना देखील स्वातंत्र्यवीरांचा जोष त्यांनी ताकदीने रंगवला. बाऊजी झालेले जयंत तेवें मात्र काहीसे अवघडलेले दिसले व त्यांच्या रंगमंचावरील हालचाली, देखीली आत्मविश्वासपूर्ण नव्हती. रतनच्या भूमिकेतील प्रा. सुचित्रा लोडे देखील संपूर्ण नाटकात मध्यवर्ती पात्र असूनही पाहिले तसा प्रभाव त्यांना पाडत आला नाही असेच वाटत राहते. त्यांची भूमिकेची समज मात्र त्यांच्या मुराभिनयानुसार दिसत होती. रंगमंचावरील

वावरदेखील सहज होता. बाह्या, दिग्दर्शक म्हणूनही जबाबदारी निभावत असताना स्वतःकडे दुर्लक्ष झाल्यासारखे वाटत होते. नाटकातील काही भूमिकांवर देखील प्रा. सुचित्रा लोडे यांनी कसून मेहनत घ्यायला हवी होती. लेखक म्हणून जयेंद्र लेकरवाले जालियनवाला बाग आणि त्या अनुषंगाने भारतीय स्वातंत्र्याचा घटनाक्रम आणि त्या बरोबरीनेच रतनदेवी आणि त्यांच्या कुटुंबीयांचे मिश्रण ड्रेमालुपणे करतात. प्रा. सुचित्रा लोडे या नाटकरूपी जहाजाच्या केंद्रात म्हणून तांत्रिक बाजू त्यांनी समर्थपणे काढून घेतल्या. भाष्यश्री अमृतकर यांचे नेरव्य विषयाला अनुसरून, वेगवेगळ्या देखील नाटकात पुरक अशीच होती. अर्निता नंदेडकर यांनी विशेष लक्ष दित्याचे दिसले. प्रकाश योजनेचा वापर अजून कल्पकतेने वाढवला हवा होता. लेखक आणि दिग्दर्शक हे नाटकाचे प्रमुख भाग असतात. 'रतन' या नाटकाचे सादरीकरण या दोन्ही प्रमुख भागांमुळे चांगले झाले. ते अजूनही अधिक प्रभावी होऊ शकले असते.

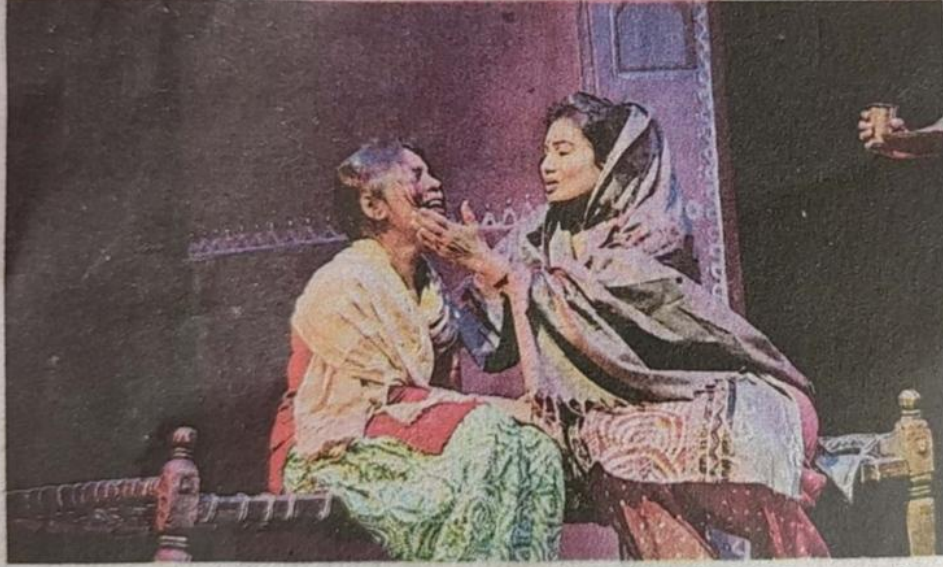
निधन वार्ता

वैजयंतीबाई दयाराम चौधरी अनुसयाबाई महिपत इंगळे

दूध संघ निवडणूक • राष्ट्रवादीच्या पॅनलमध्ये शिवसेना उद्धव ठाकरे गटाचे दोन उमेदवार

'मनिराम'चा मॅन ऑफ द मॅच

‘रतन’ नाटकातून मांडला स्वातंत्र्यसंग्राम

राज्य नाट्य स्पर्धेच्या जळगाव केंद्रावर गुरुवारी बेंडाळे महाविद्यालयाने ‘रतन’ हे नाटक सादर केले. त्यातील एक लक्षवेधी क्षण. ■ परीक्षण पान ४

Scanned with CamScanner

सिटी न्यूज

दिल्ली नवसूरी • जळगाव, सुक्रवार, २ डिसेंबर २०२२

‘रतन’ स्वातंत्र्य संग्रामाचे यथार्थ दर्शन

देशप्रेमाने भारलेल्या विषयावर जर एखादी कलाकृती आधारित असेल तर खूप भानावर राहून तो कलाविष्कार सादर करावा लागतो. आणि एखाद्या नाटकाचा विषय जर देशभक्तीवर असेल तर हे भान अधिकच ठेवणे गरजेचे ठरते. डॉ. अण्णासाहेब जी. डी. बेंडाळे महिला महाविद्यालयाने ‘रतन’ हे नाटक प्रस्तुत केले. जल्लिप्पनवाला बाग ही घटना आणि त्या संदर्भातील काही स्वातंत्र्यवीर हे अनामध राहिले, त्यापैकीच एक रतनदेवी. तिची ही कहाणी, खूप घटना एकामागून एक

घडताना दाखवल्या आहेत. शेतकऱ्यांवरील कर, होमरूल चळवळ, गदर पार्टीचे कार्य, हिंदू-मुस्लिम-ख्रिश्च ऐक्याचे प्रतीक म्हणून रतनदेवीची मिरवणूक असे अनेक प्रसंग नाटकात कलातरने घडतात. लेखक प्रा. डॉ. जयेंद्र लेकुरवाळे स्वातंत्र्य संग्रामाची कागावरण निर्मिती आपल्या लेखनीद्वारे करतात, परंतु विविध प्रसंगांची जुळवाजुळव करताना एकसंध परिणाम नाटक साधताना दिसत नाही. याचे महत्वाचे कारण दिग्दर्शक, कारण एका प्रसंगातून वातावरण निर्मिती करताना त्याचा सलग परिणाम हा वेणाऱ्या घटनांवर होणे आवश्यक असते. सुचित्रा दिग्दर्शक आणि रतनदेवीच्या अशा दुहेरी भूमिका पार पाडताना दिसतात. बहुधा यामुळेच नाटकाच्या प्रवाही

बेंडाळे महिला महाविद्यालयाने सादर केलेल्या ‘रतन’ नाटकातील एक क्षण.

होण्याच्या आवश्यकतेकडे थोडेसे दुर्लक्ष झाल्याचे जाणवते. नाटकातील समूहनृत्य, रामनवमी मिरवणूक, छत्रजु आणि रतन यांच्या लग्नाचा प्रसंग चितारण्यात रंगमंचाचा संपूर्ण वापर होणे आवश्यक होते. महत्वाचे म्हणजे नाटकातील भूमिका आणि

कलावंत यांचा एकत्रित परिणाम हा साधला जाणे याकडे देखील दिग्दर्शक सुचित्रा लोडे यांनी अजून मेहनत घ्यायला हवी होती. रजिटरच्या भूमिकेतील प्रा. जयेंद्र लेकुरवाळे प्रभाव पाडतात, त्यांची भूमिकेची लांबी जरी कमी असली तरी त्यांच्या रंगमंचावरील सहज वावराने रजिटर भाव खाऊन जातो. मयूर पाटील यांनी छत्रजु मोठ्या तडफेने उभा केला. स्वातंत्र्य संग्रामातील मवाळ मटाचे नेतृत्व करताना देखील स्वातंत्र्यवीरांचा जोष त्यांनी ताकदीने रंगवला. बाऊजी झालेले जयंत नेचे मात्र काहीसे अवघडलेले दिसले व त्यांच्या रंगमंचावरील हालचाली, देहबोली आत्मविश्वासपूर्ण नव्हती. रतनच्या भूमिकेतील प्रा. सुचित्रा लोडे देखील संपूर्ण नाटकात सभ्यवर्ती पात्र असूनही पाहिजे सत्ता प्रभाव त्यांना पाडता आला नाही असेच वाटत राहते. त्यांची भूमिकेची समज मात्र त्यांच्या मुद्राभिनयातून दिसत होती. रंगमंचावरील

वावरदेखील सहज होता. बहुधा, दिग्दर्शक म्हणूनही जबाबदारी निभावत असताना स्वतःकडे दुर्लक्ष झाल्यासारखे वाटत होते. नाटकातील काही भूमिकांवर देखील प्रा. सुचित्रा लोडे यांनी कमून मेहनत घ्यायला हवी होती. लेखक म्हणून जयेंद्र लेकुरवाळे जल्लिप्पनवाला बाग आणि त्या अनुषंगाने भारतीय स्वातंत्र्याचा घटनाक्रम आणि त्या बरोबरीनेच रतनदेवी आणि त्यांच्या कुटुंबीयांचे मिश्रण वेमालूमपणे करतात प्रा. सुचित्रा लोडे या नाटकरूपी जहाजाच्या किंटनात म्हणून ताविक बाजू त्यांनी समर्थपणे करतून घेतल्या. धाम्यश्री अमृतकर यांचे नेपथ्य विषयातून अनुसरून, वेशभूषा देखील नाटकात पुरक अशीच होती. अनिता नांदेडकर यांनी विशेष लक्ष दिल्याचे दिसले. प्रकाश योजनेचा वापर अजून कल्पकतेने वापरला हवा होता. लेखक आणि दिग्दर्शक हे नाटकाचे प्रमुख भाग असतात. ‘रतन’ या नाटकाचे सादरीकरण या दोन्ही प्रमुख भागांमुळे चांगले झाले, ते अजूनही अधिक प्रभावी होऊ शकले असते.